1840. Donderdag 12 November. 24 No. 137.

LISSINGSCHE COURANT.

'S LANDS FINANTIEN.

De *Almanac de Gotha voor* 1841, die dezer dagen in het licht is verschenen, is onder anderen verrijkt met eene opgave nopens den staat der finantien van de voornaamste landen. Ten aanzien van Nederland, heeft men echter, gelijk de redactie van den Almanak verklaart, het dit jaar geraden geoordeeld, het stilzwijgen te bewaren en geene opgave mede te deelen, omdat de narigten, welke men van den staat der finantien van dat land, had bijeengegaard, niet van dien aard waren, om deswege genoegzaam licht te verspreiden. Wij zullen thans trachten, zoo veel mogelijk in die leemte te voorzien, onder bijvoeging echter, dat wij de bron aanwijzen, waaruit geput is, en dat, zoo ook deze niet naauwkeurig, noch volledig is, dit alsdan niet aan ons zou te wijten zijn. Wij vermeenen echter dat de staat van zaken daardoor nog al eenigzins duidelijk wordt:

OPGAVE van de **SCHULDEN** ten **LASTE** van den **STAAT**, het **AMORTISATIE-SYNDICAAT** en de **KOLONIEN**, zoowel wat het bedrag der Kapitalen als der Renten aangaat, opgemaakt naar de jongste, aan de Staten-Generaal, van Regeringswege aangebodene Tabellen, Staten en Ramingen.

AARD DER SCHULDEN.	KAPITALEN.	RENTEN.
Schulden ten Laste van den Staat.		
I. Afd. Oude Schuld.		
Interest van de Werkelijke Rentegevende Schuld a 2½ pCt., van een Kapitaal van	f 768.858.300.00.	
En zulks na aftrek van vijf millioenen aan Jaarlijksche Renten door Belgie te betalen, ingevolge art. 13 van het te Londen gesloten tractaat dd. 19 April 1839		f 14.221.457.50
II. Afd. Nieuwe Schuld.		
Intressen van de inschrijvingen in het Tweede Grootboek der Werkelijk Rentegevende Schuld, a 5 pCt. volgens de wetten van 6 Jan. en 22 November 1832, 30 Dec. 1833, 28 April en 15 Dec. 1834, 18 April 1835, en 30 December 1839	» 203.257.900.00.	» 10.162.895.00
Interessen van de Schatkistbiljetten uitgegeven volgens de wet van 28 April 1834 à 4 pCt.	» 9.799.950.00.	» 391.998.00
Schulden ten laste van het Amortisatie-Syndicaat.		
Die, bij eene opheffing van die instelling, een gedeelte zullen uitmaken van de algemeene Schuld des Rijks. Schuldbekentenissen, rentende 4½ pCt.	» 100.500.000.00.	» 4.522.500.00
Idem, rentende 3½ pCt.	» 25.700.000.00.	» 899.500.00
Domein-Losrenten à 5 pCt. bij raming na aftrek van de nog in te komen Losrenten	» 17.400.000.00.	» 870.000.00
Schulden ten laste der Overzeesche Bezittingen, waarvan de Renten door het Ryk zyn gegarandeerd.		
Schuldbekentenissen. Wet van 24 April 1836 4 pCt.	» 140.000.000.00.	» 5.600.000.00
Idem » 4 pCt.	» 30.000.000.00.	» 1.200.000.00
Idem » 4 pCt.	» 21.000.000.00.	» 840.000.00
Idem » 4 pCt.	» 9.000.000.00.	» 360.000.00
Idem 11 Maart 1837 5 pCt.	» 8.500.000.00.	» 425.000.00
Idem 27 Maart 1838 5 pCt.	» 8.500.000.00.	» 425.000.00
Idem 22 Dec. 1838 5 pCt.	» 19.000.000.00.	» 950.000.00 (*)
Volgens de jongste Voorstellen der Regering zal deze Schuld worden vermeerderd *met:*		
Tot aanvankelijke dekking van het te kort: inschrijving in het Tweede Grootboek Nationale Schuld à 5 pCt.	» 18.000.000.00.	» 900.000.00
Slot der operatie der intrekking van de Schatkistbiljetten à 4 pCt. en de uitgifte daarvoor van 10 millioenen 5 pCts. Tweede Grootb.		» 108.002.00
Daarstelling van nieuwe Schatkistbiljetten ad 4½ pCt.	» 8.000.000.00.	» 360.000.00

NB. Nopens dezen staat valt nog aan te merken, dat daar de baten en lasten van het Amort. Synd., met 1°. Januarij 1841, op het rijk zouden overgaan, de staat, ten gevolge der opcenten op de belastingen, die ten behoeve van het Syndicaat geheven worden, alsmede door het aanbrengen van andere middelen van die instelling, in 1841 slechts f 2,911,940, zal moeten bijdragen, om in de behoorlijke rentebetaling van de schulden ten laste van het Syndicaat te voorzien. Evenzoo valt op te merken, dat er van de nieuw daar te stellen schuld van f 18,000,000, ad 5 pCt. in 1841 slechts twee derden zullen worden uitgegeven, zoodat het rentebezwaar voor dat nieuwe papier, in 1841 slechts f 600,000. zal bedragen.

Ter verduidelijking dezer, naar het ons toeschijnt, belangrijke opgave, besluiten wij dezelve met mede te deelen eene opgave van het rente-bedrag, dat er in 1841, uit onderscheidene hoofde, werkelijk zal worden gedragen:

2½ pCts. schuldbekentenissen	f 14,221,457.50
Suppletie voor de Amortisatie van schuld	» 1,557,900.00
5 pCts. Tweede Grootboek	» 10,162,895.00
Schatkistb. 4 pCt	» 391,998.00
Syndicaat aanvulling	» 2,911,940.00
Oost-Indische schuld	» 4,200,000.00
Nieuwe inschrijving 5 pCt.	» 600,000.00
Vermeerdering van kapitaal, door de intrekking der Schatkist-biljetten	» 108,002.00
Nieuwe Schatkist-biljetten	» 360.000.00
Te zamen	f 34,514.192.50

Ten slotte achten wij ons nog verpligt te doen opmerken dat in bovengem: staat niet het bedrag der *uitgestelde schulden* is opgenomen.

(*) *Van deze gezamenlyke rente ad f 9.800.000.00 worden f 5.600.000.00 aan de Schatkist verstrekt, in mindering der renten van de 5 pCts. Tweede Grootboek, zoodat eigenlyk dit rentebedrag slechts beloopt f 4.200.000.00 hetgeen byzondere opmerking verdient, daar anders de bedoelde f 5.600.000.00 dubbel geëmployeerd zoude zyn.*

(*Handelsblad.*)

Wat is de pligt van den opregten Vaderlander, in het tegenwoordige tijdsgewricht?

Dit is eene belangrijke vraag, want onze zaken zijn moeijelijk en ingewikkeld.

Zal hij werkeloos en vertrouwen-vol de regeling onzer landsaangelegenheden overlaten aan de nieuwe regering, met de *oude* ministers aan het hoofd? Aan de *oude* vertegenwoordiging, welker meerderheid, door hare aanneming der 12 onbeteekende wetsontwerpen, tot wijziging der grondwet, [met verwerping nog van het 13e, dat de strekking had, om altans eene kleine verbetering in ons *oligarchisch* verkiezings-stelsel aan te brengen,] als 't ware den weg tot behoud van het vaderland, tot de vereenvoudiging onzer staatshuishouding heeft afgesneden?

Zal hij verwachten kunnen, dat zijn lijdelijk berusten eerlang heilrijke vruchten dragen zou?

O! konden, durfden wij dit toestemmend beantwoorden, hoe gaarne zouden wij onze pen voor goed neder leggen, en onze landgenooten ten slotte nog toeroepen: *zwygt* en *hoopt!*

Maar wij *kunnen*, wij *durven* dit *niet?*

En waarom niet?

Omdat wij in de maatregelen der nieuwe regering tot dusverre nog schier niets anders ontwaarden dan datgene, wat ons, onder de oude, in ellende gebragt heeft.

Omdat wij nog niet een enkel staatsman in het bestuur hebben zien roepen, wiens vroegere gedragingen hem de liefde, het onbepaalde vertrouwen der natie hadden doen verwerven.

Omdat wij, door de *aanwyzing* van een groot deel der *oude* vertegenwoordigers, en het niet overlaten hunner benoeming aan de Provinciale Staten hunner Provincie, het kenmerk vinden der goedkeuring van het gedrag der oude vertegenwoordiging, en van den wensch, dat deze onder Willem II zijn en blijven zal, wat zij onder Willem I geweest is.

Omdat wij in de financiële voordragten dezelfde strekking wedervinden, welke de hoofdeigenschap uitmaakte der voordragten onder de vorige regering: het door leenen bezwaren der toekomst, het doen dragen der meeste en voornaamste lasten door dat gedeelte der natie, hetwelk die het minste dragen kan.

Omdat, eindelijk, langs dien weg, ook bij de meeste openbaarheid der financien, wij slechts den afgrond meer kunnen naderen, dien het geluk van den Nederlandschen Staat dreigt te verzwelgen.

Zwygen dus betaamt den opregten vaderlander, in dit belangrijke tijdsgewricht, *niet.* Hij zou daardoor bijdragen tot de verwezenlijking der onheilen, welke ons dreigende boven het hoofd hangen.

Maar daarentegen zou hij daartoe insgelijks en wel *direct*, medewerken, door de hartstogten der menigte gaande te maken; door de algemeene misnoegdheid te vergrooten, aan het ongeduld voedsel te verschaffen, en de grondzuilen van orde en rust, den eerbied voor de heerschappij der wetten omver te rukken.

Wij gelooven het niet ongepast, dit laatste inzonderheid te doen opmerken aan sommige dier bladen, welke zoo wij wel zien, slechts wenschen wat ook wij wenschen, slechts trachten te bereiken, wat ook wij willen bereiken: het waarachtige welzijn des vaderlands, en aan welke wij het ons dus tot eene eer rekenen, als aan medestrijders voor eene heilige zaak, broederlijk de hand te reiken; — doch welker wijze van beschouwen en redeneren toch niet geheel en al als volkomen geschikt schijnt te beschouwen, om op eene *geregelde*, op eene *den Nederlanders waardige wyze* te geraken tot de grondlegging en bevestiging van het toekomstige geluk van ons land en volk.

Wij weten het, er kunnen oogenblikken komen, dat alle andere middelen vruchteloos zijn bevonden, en slechts de opgeheven dreigende arm des volks, slechts *de vrees*, voor het verschrikkelijke zijner woede en zijner wraak, nog als laatste hulpmiddel ter redding dienen kan.

Doch naar onze meening bestaat in ons land zulk een oogenblik *nog niet.* Van eenen bepaalden *onwil*, der nieuwe regering, om het goede tot stand te brengen, wanneer haar daartoe tijd en gelegenheid geschonken wordt, van haar halstarrig en bestendig vasthouden aan hetgeen voor de natie heilloos zijn moet, is nog niet overtuigend genoeg gebleken. Daartoe moeten nog meer tastbare bewijzen geleverd worden, dan wij zelven hier boven hebben aangevoerd, om het onvermijdelijk te kunnen achten, eenen stand van zaken te bevorderen en voor te bereiden, welke bereikt en verwezenlijkt wordende, toch nog zoo hoogst gevaarlijk, en zoo hoogst onzeker is; of er de beoogde vruchten van zouden kunnen verkregen worden.

Geene opwinding van de hartstogten des volks, geene verbittering, geene verachting of verguizing der regering of van hare hooge ambtenaren derhalve; doch — *ook geen stilzwygen!*

Zie hier wat wij gemeend hebben, dat, zonder tot
lijke uitersten den weg te banen, door die vaderlandsch
ken het gegeven is, de ware belangen des lands in te
te kunnen beoordeelen, zonder door eene goed- of afkeu
stem, zonder geroepen of toegelaten te zijn, door regts
sche raadgevingen, ten gevolge van ambtsbetrekking den
narch voor te lichten, — invloed op het lot des vader
uit te oefenen, nogtans voor het welzijn van hetzelve
nen worden verrigt.

Het volstandig uitoefenen eener strenge, edoch regtv
en binnen de palen der gematigdheid blijvende critie
de daden van elken verantwoordelijken minister *op zich*
ven, en niet, zoo als vroeger van die *der regering* i
algemeen; van elken volksvertegenwoordiger *persoonlyk*,
door zijne redenen, zijne stem of zijn gedrag vertui
goede te helpen tot stand komen, en medewerkt, om h
brekkige en verkeerde te bestendigen.

Wij hebben den heer van Doorn verdedigd, toen wij
den, dat hij werd verongelijkt, door de verkeerde dade
regering, welke elkander sedert 1830 hebben opgevolgd,
uitsluitend op *zyne* rekening te stellen, als de voorname
man des ouden konings, na dat tijdstip beschouwd werd
toen men hem van eene overmatige heerschzucht besch
gende en hem de magt van eenen Oosterschen groot-visie
schrijvende, [en wel onder eenen Monarch, die zijne mi
als zijne secretarissen beschouwde,] aan hem voor een b
rijk gedeelte de rampen van het vaderland toeschreef.

Doch wij hebben daarom niet nagelaten, dáár schuld e
weltigheid in zijne handelingen te vinden en te erke
waar wij daarvan het overtuigende bewijs aantroffen; en
min zullen wij verzuimen, de handelingen van den ch
het kabinet des konings, den dagelijkschen raadsman
M. met vrijmoedigheid te beoordeelen, en in de maatre
van hoog bestuur voortaan zijne medewerking en zijne
vloed te erkennen; immers zoolang Zijne Excell., door
op dat hooge standpunt te handhaven, toont de verant
delijkheid te willen dragen, welke de natie noodwendig
aannemen, dat ten aanzien van het door de regering des
wen konings te volgen stelsel op hem, in die hooge be
king, rust.

Op die wijs stellen wij ons evenzeer voor, te handelen
aanzien van elken anderen verantwoordelijken minister,
soonlyk; en dit wel juist daarom, dat ieder voor de
tot zijn Departement betrekkelijk, waartoe hij alzoo
werkte en die hij, door in functie te blijven toont go
keuren, nu, volgens de grondwet, in den waren zin des w
verantwoordelijk *is:* en *zulk* eene handelwijze zal en
meer effect hebben, dan de beschouwing der daden va
stuur, als het uitvloeisel van den wil der regering *in h*
gemeen, welke een breed schild oplevert, achter hetw
Nederlandsche ministers zich tot dusver in volle veiligheid
vonden.

Als zóódanig stellen wij dan ook nu reeds het onvold
der voordragten, om in onzen financiëlen toestand en h
kort der begrooting te voorzien, zoomede de bezwarende
ten, welke daaruit voor het volk zullen voort vloeijen,
heel en alleen op rekening van den Minister van finan
die een en ander voorsloeg; en wordt nu ondervonden,
geen wij als stellig zeker vooruit zien, dat de last vo
volk *te* zwaar zal bevonden worden, en de uitkomsten n
de berekeningen zullen beantwoorden; dan klage de natie
bij niet *over de regering*, maar over den Minister Roch
die maatregelen, minder tot bezwaar van het volk strekk
had *kunnen* voordragen, of had *kunnen* bedanken, en d
van beiden deed.

Naar dezen grondregel zal ook het gedrag van elk
hoofd van departement moeten beoordeeld worden, wie
gaven van behoeften bij de rijks begrooting bewijzen
ren, dat hij zich niet op afdoende bezuiniging en vere
diging toelegt, dat hij, liever dan zijne betrekking ne
leggen, wil medewerken tot bestendiging van een stelsel
eene huishouding, welke land en volk onmisbaar ten ve
voeren moet, om de zeer eenvoudige reden, dat onze
uitgaven de krachten der natie verre weg te boven ga

En wat de vertegenwoordigers betreft, hunne stem,
redeneeringen zullen in staat stellen, te beoordeelen op
wijze *zy* de belangen van land en volk begrijpen en
voorstaan; en, voor zoover tijd en gelegenheid het ver
ven, zal dan ook aan het gedrag van ieder hunner in
zonder een woord van onderzoek en beoordeeling die
worden toegewijd, — waarbij nogtans alle hatelijkheid
schouwingen, vreemd aan hunne staatkundige gedrag
zorgvuldig zullen behooren te worden vermeden.

Wij gelooven, dat, op *deze* wijze, de vrije drukpen
diglijk, en ook met vrucht hare taak in de tegenw
oogenblikken zal vervullen. Die taak is inderdaad zwa
tig, omdat bij de bekende antecedenten der Tweede K
een gevolg van hare gebrekkige zamenstelling, de natie

den goeden wil, waarmede haar nieuwe Koning bezield te zijn, zoolang de vertegenwoordiging van veranderde gezindheden heeft doen blijken, nog alleen vrije pers, op de resultaten harer pogingen, en op vertegenwoordiging der belangen, gevoelens en opinien nederlandsche burgers, hare hoop en hare verwachtingen kan.

dan ook die pers, zonder overdrijving of hartstogtelijk, maar met kracht, omzigtigheid, bescheidenheid en waardigheid, waardiglijk deze hare taak vervullen!

hopen wij; en verwachten er dan ook veel goeds van.

Nieuwstijdingen.

FRANKRIJK.

den 8. November. Men zegt dat Cherbourg als plaats der schepen is aangewezen, welke de asch Keizer overbrengen of begeleiden, en dat de stoom- *Normandie* de lijkkist van daar moet afhalen.

jongste tijdingen uit Algiers toonen aan, dat de maar- *Valée* van Heverlede de inlandsche autoriteiten in de Constantine door fransche doet vervangen, en dat die hebber den herfstveldtogt heeft geopend, tot welk colonne van achtduizend man gevormd is, en een verordend, uit twaalfhonderd muilezels en tweehonderd bestaande, om levensmiddelen en ammunitie voor twin- te vervoeren, en Medeah en Milianah van proviand ien. Het was nog onzeker of de maarschalk zijne co- gs de Chelif tot in de provincie Oran zou doen op- Een verspreid gerucht, volgens hetwelk *Abd-el-Ka-* vergift zou zijn omgebragt, vereischte nog beves-

et *Journal des Débats* kondigt een schandelijk anecdo aan, dat, om den leeslust te prikkelen, tot op- ert: *la mère en* DÉFENDRA *la lecture à sa fille* (de zal dit werk aan hare dochter *verbieden!*). Welk ndelijke speculatie op de onzedelijkheid der eeuw!

hoop op het behoud van den vrede vermeerdert met De Geallieërden hebben het tractaat van 15 Julij ten uitvoer gebragt, de Engelsche dagbladen voeren eene meer vredelievende taal, en de bewegings-partij rijk moet zich door de stemmingen in de Kamer over- dat zij niet zoo sterk is als zij heeft willen doen ge-

Gallicië heeft zich weder eene kleine carlistische bende

in den grond stooten der Fransche stoomboot *Fénix* ... papieren aan boord) door de Engelsche *Brittannia* aanleiding tot eene geestige gevolgtrekking van gedach- lke de gevatte lezer van zelf daarin, zonder verdere g, wel zal weten te vinden.

Tage, komende van St. Petersburg, is te Havre binnen aan boord hebbende acht overschoone grijze paarden, nhage ingekocht, om, naar men zegt, te dienen voor eesttrein van *Napoleons* asch.

den *Moniteur* leest men de volgende regelen:

ministerie wilt den vrede; het heeft ondernomen den handhaven, om dat het gelooft dat het zulks met eer

ministerie wilt den vrede, om dat den vrede overeen- is met de belangen en wenschen van Frankrijk; om r toe niets den oorlog beveelt, niets den oorlog wettigt."

NEDERLANDEN.

VENHAGE, den 9. November. Volgens berigten uit burg, heeft Z. M. de Keizer verordend, dat het hu- ement *Prins van Oranje* voortaan *huzaren-regement der Nederlanden*, en het garde-regement *Erfprins* voortaan *garde-regement Prins van Oranje* ge- l worden.

den 1. dezer is in dienst gesteld Zijner Majesteits p *Dordrecht*, liggende te Hellevoetsluis, ten einde Westindische Bezittingen de noodige levensmiddelen engen voor de bemanning van Hoogstdeszelfs schepen aldaar gestationeerd; zijnde aan den bevelheb- ezen bodem in last gegeven, om voor Gouvernements van daar over te voeren eene lading surinaamsch raçaosch zout.

legenheid van de doopplegtigheid op ll. Woensdag *B.*, een bekend zakkenrolder, op de Vijverberg *Fabuis* zijne hand in de zak van een Leijdsch heer er eenig geld uitgehaald. De bestolene hield de den beurzensnijder vast en riep om hulp. Een toe- de plaats aanwezig Leijdsche agent van Policie schoot esteerde *B.*; die goochelaar is dadelijk door twee onzer agenten naar het raadhuis overgebragt, van waar bij het hotel op de Prinsengracht is gaan betrekken. Het gestolen geld heeft de dief, in wiens nabijheid andere bekende liefhebbers van gouden en zilveren voorwerpen, zijden of andere foulards enz. stonden, weggeworpen. De confraters zagen diep bewogen over het verlies van hunnen trouwen makker, die alles behalven op zijn gemak is.

UTRECHT, den 8. November. Wij vernemen, dat er aan 's Rijks munt alhier strooi-penningen vervaardigd worden op de inhulding van Z. M.; doch tot onze groote verwondering zullen het gedenkpenningen zijn *ter eeuwiger gedachtenis van 's Konings verheffing tot den troon*, doch zonder zijne beeldtenis te bevatten. Onmogelijk, en echter het is waar — de medaille zal een kroon en schepter voorstellen en geen persoon, die ze voert. In waarheid om zulk eene teekening te bekomen, behoefde men geen twee Akademien voorbij te reizen en naar de residentie te loopen, want de minste student zou onze graveurs wel zeggen kunnen, dat het portret des Konings en wel een zeer sprekend en goed gelijkend portret, naar den regel, op eene strooipenning behoort voor te komen; terwijl het gezond verstand nog bovendien leeren moest, dat een zoo rond en eerlijk, een zoo beminnelijk en edel gelaat als dat van *Willem II.* overwaardig is, om bij gelegenheid der inhulding onder den volke verspreidt te worden.

Gemengde Berigten.

"Bij voortduring komen er verschillende commissien, om Z. M. met H. D. troonsbeklimming geluk te wenschen, te 's Hage aan; onder dezelve telt men ook eene kommissie uit Gedeputeerde Staten van Zeeland. — Machinale werktuigen zullen vrijwillig verkocht worden op Vrijdag 27 November 1840. (*H B.*) -- Verloren een schildpadde bril waaraan een klepje ontbreekt. (Adv. 50386.) — Jonkheer *van Harencarspel* en Jonkheer *van Hoorn van Burcht* zijn afgetreden en aangesteld aan het pensioenfonds. -- Professor *Dulcfine* heeft haarwater uitgevonden om het verloren haar in zes uren tijds te doen groeijen. -- Schutterofficieren hebben voor hunne bevordering te 's Hage wezen bedanken. -- De kraamkamer van Koningin *Victoria* wordt te Windsor gereed gemaakt. — *John Bull* heeft het plan ontworpen om, wanneer het binnenste der monster-kaas (zie onze vorige) gebruikt zal zijn, de korst inwendig in een Romeinsch worstelperk te herscheppen en er eene ferme bokspartij in te geven, waartoe de eerste vuistvechters van Engeland worden uitgenoodigd. Waarom niet? *Kessels* gaf in 1827 wel bal paré en masqué in een walvisch. -- Een Med. Doctor te Oostburg beklaagt zich over de wet op het personeel. -- De Koning van Hannover heeft Z. M. *Willem II.* tot Ridder van St. George benoemd. (*Rott. C.*) — Alle straten en openbare plaatsen van Brussel worden zorgvuldig gemeten. — De zusters van de voorzienigheid, zullen met het opzigt der vrouwelijke gevangenen te Gend belast worden. -- Volgens Belgische bladen doet het garnizoen van Maastricht vele wandelingen op Belgisch grondgebied. De Belgische Commissarissen hebben daartegen geprotesteerd. -- In de Apothekerij op St. Elisabeth gracht n°. 27 te Gend: schat voor de borst, vervaardigd uit kalverlongen. — De uit- en doorvoer van paarden is ook in Oostenrijk verboden. — Beijrut is thans door de Turken bezet. Tripoli en Acre zullen volgen. De oppertimmerman *J. Henlij* is vrijgesproken van zijne beschuldiging, van brand in het linieschip *Camperdown* te hebben veroorzaakt. -- De Koningin van Griekenland is bijna in eene marmermijn omgekomen, door de omstorting van eenen muur. -- Men schrijft uit Lyon, dat het water van de Saone en Rhone steeds wassende blijft. Men begroot de schade, welke hetzelve in die omstreken reeds aangerigt heeft, op 40 millioen. — Mevr. *Laffarge*, wier zaak nog aanhangig is, wordt thans te Londen opgevoerd in 3 bedrijven. — De *Kamper Courant* geeft het volgende overzigt van eenige onzer dagbladen, in hetwelk het oordeel over de *Vlissingsche Courant* voor de Schrijvers derzelve even vereerend als aanmoedigend wezen zal. « De *Meppeler Courant* is dezer da- « gen veel verbeterd en wordt driemaal 's weeks uitgegeven. De *Tolk der* « *Vrijheid* baant zich allengs eenen weg in de societeiten en koffijhuizen. « De *Vlissingsche Courant* onderscheid zich door welgeschrevene artikelen, « welke het beste blad van Europa tot sieraad zouden strekken. De *Arnhem-* « *sche Courant* is dezer dagen met fijn geslepen staal opgetreden tegen de be- « grooting en de schending der grondwet. Het *Handelsblad* 2807 — 2808 « leverde deze week een paar heldere artikelen tegen de financiele wetten « en de handelingen des nieuwen Ministers."

Mengelingen.

Fragmenten uit het leven van eenen zwakken Vorst.

HET UITEINDE VAN KAREL IX.

(30 Mei 1574.)

III.

(*Vervolg en slot van onze Vorige.*)

In het slot Vincennes lag de Koning met den dood te worstelen. Zijne lijfartsen, MIRON en ESCHILLUS, hadden vergeefs alle middelen beproeft, om zijne ziekte perken te stellen. Sedert de verschrikkelijke *Bartholomeus*-nacht, sedert de gruwelvolle bloed-bruiloft, waarin hij, met een buks gewapend, uit een hoekvenster de vlugtende *Hugenoten* nederschoot, had eene diepe zwaarmoedigheid zich van zijne ziel meester gemaakt, zijne gelaatstrekken waren bleek, ingevallen, mismaakt; zijne blikken waren schuw en wild. Berouw en gewetensangst, teisterde met duizende kwalen zijn gemoed. Geen verkwikkende slaap had, sedert dien afgrijselijken nacht, zijne vermoeide

oogleden gedrukt; wanneer hij ingesluimerd was, wekte hem telke reize het geween, gekerm, het weeklagen zijner onderdanen, op zijn bevel en door hem wreedaardig vermoord. Dag en nacht klonk in zijne ooren het akelig klokgelui, dat in dien nacht ten sein verstrekte voor zijne trawanten, aangevoerd door den hertog DE GUISE en den maarschalk DE TAVANNES, om door de straten van Parijs, als woedende *Hyena's* zich te verspreiden, te verwoesten en te vermoorden. Immer en eeuwig stond voor zijnen geest de nacht van 24 Augustus met deszelfs angstgeschrei en het gerogchel der stervenden. Vergeefs had zijne afschuwelijke moeder, KATHARINA DE MEDICIS getracht hem te troosten en te overreden, dat de gepleegde moord in den *Bartholomeus*-nacht een noodzakelijk, Godgevallig offer geweest was, der H. en alléén zaligmakende kerk toegebragt; dat de H. vader, Paus GREGORIUS XIII, de plaatsbekleeder Gods, de stedehouder van CHRISTUS, deze »*aderlating*," gebillijkt en heilzaam geoordeeld had. Maar KAREL was niet te troosten; diep berouw knaagde aan zijn geweten. Om zijn smartgevoel te verdringen, had hij zich meer dan ooit aan buitensporigheden overgegeven. Zijne gemalin, zijne *maîtressen* waren hem niet genoegzaam geweest; hij had nieuwe prikkeling gezocht in de bloedschande met zijne jongste zuster, de eervergetene, schaamtelooze Koningin van Navarre, MARGARETHA VAN VALOIS. Om zijn geweten te doen insluimeren, om zijne smart te leenigen, had zij zich met hem urenlang opgesloten in de duistere vertrekken van het slot Madrid en hem door wellustige liederen, door naakte beelden en andere, zinnelijkheid kittelende, middelen tot bloedschande aangehist. Deze losbandigheden hadden zijne laatste krachten ondermijnd, hem in een geraamte veranderd.

Thans lag KAREL te sterven. Voor zijne van rouw doorpijnigde ziel traden de geesten der verslagenen en vorderden rekenschap. — »Weg, weg van mij, gij bloedige spookgestalten.!.. Maant mij niet eeuwig om mijne schuld en mijne schande! Die nacht, waarin het bloed van tienduizend mijner onderdanen vloot — die nacht was het werk mijner moeder, welke mij tot deze schanddaad verleid heeft... Men heeft mij aangehist... ik — ik moest het doen.... O God in den Hemel! Vergeef mij dat ik het gedaan heb.... Gaat, gaat verre van mij!... Roep DUCAVROY mijnen kapelmeester.... Muzijk! muzijk!.... Geef mij mijn waldhoren.... ik wil blazen... blazen dat de wanden er van dreunen, instorten en u en mij begraven... Gaat... maak mijne honden los... ik wil op den satan afjagen, die grijnzend aan mijne voeten zit en mij den nacht van 24 Augustus blootlegt... Gaat zadelt mijn ros... ik wil op de jagt.... Bloed — bloed wil ik zien... Wee mij! wat hoor ik?... De alarmklok — het vreesselijke sein: Aha! het bloedig treurspel neemt eenen aanvang.... GUISE, MONTPENSIER, ANGOULÊME, NEVERS, TAVANNES.... schiet! — schiet op die *Huyenootsche* honden, dat niet een ontkome! *Tuez, Tuez, le Roi le commande!*... weg, weg bloedige schim. Bleeke BANQUO.... ik kenne u;.... gij zijt COLIGNY.... de dappere admiraal, dien LE BESME, op mijn aanvuren, het zwaard in de borst stootte;.... gij zijt COLIGNY.... dien ik vader noemde.... die door HENDRIK DE GUISE, toen gij in uw bloed wentelde, met voeten getreden werd;... gij zijt COLIGNY, door PETRUCCI en SARLABOUS, door het venster op straat gesmeten; gij zijt COLIGNY; de man met duizend lanssteken doorboord, naar Montfaucon gesleept en aan de galg gehangen.... Gij zijt COLIGNY, wiens stervend ligchaam in stukken werd gereten; welke men de honden ten aas toewierp.... weg, weg van mij!... uw aanblik pijnigt, foltert, doodt mij!.... *Aux Hugenots! Aux Hugenots!*.... wat begonnen is moet voleindigd worden.... Een buks hier! Ik zelfs, de Koning *par la grâce de Dieu*, wil op de *Calvijnsche* honden losbranden: er zal, er moet bloed stroomen;... mijne moeder beveelt het en de zoon moet gehoorzamen... ziet... ben ik niet een goed schutter? Treft niet elk schot juist?... *Cinq cent mille diable*.... hoe stroomt het bloed!....

Moeder, moeder!.. Verblijd u — het stroomt als een zee... Muziek! muziek!... dan hoor ik het gerogchel der stervenden niet!.. *Mille moustaches*, wie lacht daar? — Ah! zijt gij het zustertje MARGARETTA VAN NAVARRE!.. kom, mijn teeder duifje, geef mij een kus mijn schatje!.. o wederstreef toch niet... ik weet — gij geeft dien gaarne... Weg met u!.. liever het gegrijns des satans... dan uwen lach... Voort voort!.. *Hier* bloed, *daar* bloed, *overal* bloed... mijn God, mijn God!... de vuurroode wolken rollen donderend nader... zie... zij dringen door de vensters in mijne kamer... wee mij!... ik zwem in het bloed mijner onderdanen... Moeder, moeder!... ik vloek u, omdat gij mij gezogen hebt... gezogen tot uwe, tot mijne schande... tot schande van geheel Frankrijk!...

Afgemat viel zijn hoofd neder... »Moeder! moeder!" sprak hij nog flaauwelijk uit. Het waren zijne laatste woorden. Zijn bloed ontstak zich, en drong door alle poriën zijns ligchaams heen. KAREL IX stierf een verschrikkelijken dood.

Kort na zijn' overlijden stierf ook zijne eenige dochter, MARIA ELISABETH, in het vijfde jaar haars levens.

Zijne gemalin, de deugdzame, Godvruchtige ELI[…] Oostenrijk, keerde naar Weenen, stichtte ten ja[…] een klooster en besloot in hetzelve haar leven, geach[…] mind van allen die haar gekend hadden.

Vier jaren na den dood des konings huwde zijne […] MARIA TOUCHET met FRANÇOIS BALZAC D'ENTRAGUES, […] neur van Orleans, wiens eerste gemalin JACQUELINE DE […] den 4 Mei 1578 overleden was.

De Turksche Courant.

Dit weekblad *Takwimi Wekaji* of *overzigt der geb[…]sen*, verscheen voor het eerst den 5 November 1831 […] door vertrouwelingen des sultans en onder zijne leidi[…] digeerd. Het is in Arabisch en Fransch, en het laat[…] den naam van *Moniteur Ottoman*. De Turken stelde[…] belang in en verwaardigden het blad naauwelijks me[…] blik, terwijl de stoutsten met MAHMOUD en zijn journaal […] dreven. Maar de groote heer wreekte zich op ee[…] wijze over deze onverschilligheid; hij bragt het zoo […] men het blad eerst met belangstelling, daarna met […] las. Elke pacha werd verzocht, voor een zeker getal […] plaren ten behoeve der inwoners zijne provincie in […] nen; voorts plaatste men in den Turkschen tekst, […] den Franschen niet altijd gelijkluidend is, zulke bijte[…] merkingen of vleijende lofspraken op de eerste perso[…] het land, dat deze zich spoedig beijverden, hun ge[…] den geest van dit blad te veranderen, en zich b[…] aan eene uitbundige vrolijkheid of diepe smart overga[…] gelang het *overzigt der gebeurtenissen* meer of mind[…] willend omtrent hen was. Bovendien liet men het […] openbare plaatsen, in koffijhuizen, leeskabinetten en […] zen. Dit openlijke voorlezen heeft nog dikwijls plaats […] hetzelve heerscht een diep zwijgen, dat somtijds door […] roep *in Hallan* (zoo God wil) of *hallan kerim* (God […] wordt afgebroken. De stukken, uit buitenlandsche d[…] genomen, zijn met smaak en verstand gekozen. Het […] waardig, te zien, welke eene zorgvuldigheid de Reg[…] bruikt, om de nieuwsgierigheid der Oosterlingen op […] en hun deelneming in te boezemen voor openbare […] De organisatie der armee, de beweging der vloot, d[…] tins der veldslagen, de burgerlijke administratie, *de* […] tenissen in de provinciën, alle deze zaken worden in […] ficiëel blad behandeld. Somtijds komt de beurt aan […] get, waarin alle uitgaven en inkomsten van den st[…] geven worden. Het is in de geschiedenis van het […] Rijk iets ongehoords, dat een landsheer zijnen bela[…] digen van het gebruik der publieke gelden rekensch[…] De industrie, de kunsten en handwerken, kortom, a[…] tot het materiëel en moreel welzijn bijdragen kan, […] groote journalist te Konstantinopel zijn aandacht wa[…]

Zeetijdingen.

VLISSINGEN, den 11. November. Sedert den 9. dezer zij[…] reede gekomen:

Marco Paolo, F. Knudzen, Rio Janeiro, koffij; de Pijthon, […] meijer, Londen, stukgoederen; Majesta, S. Weinwright, Mo[…] Otto, H. Barber, Rio Janeiro, koffij.

Voor Gend bestemd:

Eleonere, J. Cornelis, Riga, Lijnzaad.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede na[…] Antwepen, T. Jackson, Londen, stukgoederen en passagiers.

Advertentien.

Ter Drukkerij van P. WEDTS DE SWAR[…]